

Hyvät avajaisvieraat,

Tiibetin taide ja kulttuuri ovat kiehtoneet länsimaisten mielikuvia jo vuosisatojen ajan. Maailman kattona tunnetulla ylängöllä ja kaukana valtameristä elävät tiibetiläiset ovat yksi maailman uskonnollisimmista kansoista. Pyhä ja arki kietoutuvat erottamattomasti toisiinsa ja taide on pyhän ilmenemistä jokapäiväisessä elämässä. Uskonnollinen symboliikka näkyy kaikkein arkisimmissakin esineissä. Tiibetiläiset rakastavat rikkaasti koristeltuja esineitä ja kirkkaita värejä. Vaurautta esitellään mieluusti käyttämällä arvokkaita ja kauniita koruja. Vaikka monet alueet ovat hyvin eristyneitä, on kulttuurivaihtoa kuitenkin ollut ain: esim Kiinasta Tiibetiin on kulkeutunut silkkiä, posliinia ja lakkatöitä munkkien, lamojen ja kauppiaiden mukana.

Kankaalle maalattu buddhalaisaiheinen thangka on ehkä tunnetuin tiibetiläinen taidemuseoto. Thangkassa esitellään hengellisiä totuuksia vertauskuvallisessa muodossa ja thangka voi toimia myös meditaation apuna.

Tiibetiläiset teekannut ja muut perinteiset käyttö- ja seremoniaesineet ovat hyvin koristeellisia. Muita tunnettuja tiibetiläisiä käsityötuotteita ovat satulat ja matot.

Buddhalaisessa taiteessa ja koristelussa käytetään usein kahdeksaa vanhaa onnea tuovaa symbolia: valkoinen päivänvarjo, kultakalapari, jalokiviruukku, lootuskukka, valkoinen kotilonkuori, päättymätön solmu, voitonviiri ja kultainen pyörä. Näitä symboleja käytetään myös hääjuhlissa ja muissa rituaaleissa. Tärkeä tiibetiläinen esine on suojelevia esineitä sisältävä gau-amulettikotelo, jota kannetaan kaulakorun tapaan, tai muualla kehossa tai vaatteissa tai remmiin ripustettuna.

Tiibetiläiset käyttävät paljon korukiviä, etenkin turkoosia, punaista korallia, meripihkaa, lapis lazulia, helmiä ja jadea. Korukivet ovat pääasiassa tuontitavaraa. Manikivet ovat suurehkoja kivisiä amuletteja, joihin on kaiverrettu tiibetinkielisiä mantrioita.

Pakolaisten myötä länsimaihin kulkeutui runsaasti perinteisiä tiibetiläisiä esineitä, joista on tullut suosittu keräilykohde 1950-luvun jälkeen. Suurin osa tiibetiläisistä rituaaliesineistä valmistetaan nykyisin Nepalissa.

Dharmakeskus joka siis nyt on muuttumassa tiibetiläisen taiteen keskuksesi, on perustettu vuonna 1980 Pekka Airaksisen toimesta. Dharmakeskuksessa järjestettiin kurssuja buddhalaisuudesta ja esiteltiin myös thankamaalauksia. Varhaisimmat ostosreissut suuntautuivat Nepaliin 1974 ja siitä eteenpäin taidetta hankittiin myös Intiasta, mutta suurin osa vuodesta 1990 eteenpäin hankittiin Nepalista. Thankakokoelma kasvoi pikku hiljaa nykyisiin mittoihin. Teokset ovat maksimissaan 50 vuotta vanhoja, sillä sitä varhaisempia thagkoja ei myydä laillisilla markkinoilla. Tiibetiläinen taide on itsessään kiinnostavaa, mutta esim thankoja hankkimalla tukee myös tiibetiläistä kulttuuria.

Dharmakeskuksessa on vierailut merkittävä joukko henkisiä opettajia. 1980-luvulla mm. Karma Kagyu perinnettä edustavat Kalu Rinpoche ja Jamgon Kongtrul sekä intialainen Svami Anandanand.

Dharmakeskuksen oma erikoisuus nk Odo –meditointimenetelmä syntyi jo vuonna 1981, mutta kului erinäisiä vuosia ennen kuin selvisi, mihin kaikkeen sitä voidaan käyttää. Mm Oriveden opistossa ja kuvataideakatemiassa sitä sovellettiin luovien menetelmien kurssiksi. Odo on osoittautunut hyväksi buddhalaiseksi menetelmäksi, koska siinä eivät tule etniset ja kansalliset piirteet leimaavasti esiin, vaan se pyrkii välittämään itse ydintä.

Nyt kun Dharmakeskus muuttuu Tiibetin taiteen keskuksesi, tiibetiläistä kulttuuriperintöä tuodaan entistä avoimemmin kaikkien kiinnostuneiden saavutettavaksi. Esillä tulee perusnäyttelyn lisäksi olemaan kolmisen vaihtuvaa näyttelyä vuosittain. Kokoelmaan kuuluu thangka maalauksia, rupa-patsaita, naamioita, soittimia ja seremoniatarvikkeita. Näyttelyjen lisäksi tarkoituksena on järjestää myös meditaatiokursseja, konserteja ja pienimuotoisia erikoistilaisuuksia. Haluan lämpimästi kiittää ja onnitella Pekka Airaksista sekä Maarit Vainiota, jotka ovat kantavia voimia Tiibetin taiteen keskuksessa. Levitkään tiibetinbuddhalaisen kulttuurin tuntemus kaikkien keskuksessa vierailevien myötä kaikkialle Suomeen. Lounais-Suomeen on lisäksi muutaman vuoden sisällä perustettu kaksi tiibetinbuddhalaista retiriittikeskustä: Danakoshan keskus Jokioisiin ja Timanttipolkubuddhalainen keskus Tammelaan. Kiinnostusta tuntuu olevan paljonkin ilmassa!

Julistan näyttelyn ja Tiibetin taiteen keskuksen avatuksi.